HUOLTOVARMUUSKESKUS
FÖRSÖRJNINGSBEREDSKAPSCENTRALEN
NATIONAL EMERGENCY SUPPLY AGENCY

Eduskunta
Talousvaliokunta

ASIANTUNTIJALAUSUNTO
11.11.2021

Dnro HE 199/2021 vp

ASIANTUNTIJALAUSUNTOPYYNTÖ HALLITUKSEN ESITYKSEEN LAIKSI SÄHKÖNTUOTANNON JA -KULUTUKSEN VÄLISTÄ TASAPAINOA VARMISTAVAN TEHORESERVILAIN MUUTTAMISESTA

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt asiantuntijalausuntoa otsikon asiasta. Huoltovarmuuskeskus on tutustunut esitettyihin tehoreservilain muutoksiin, ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Huoltovarmuuskeskus pitää hyvänä kaikkia toimia, joilla parannetaan sähköntuotannon huoltovarmuutta vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Tehoreservi on yksi käytettävistä keinoista, ja on hyvä, että tavoitteena on taata jatkossakin edellytykset tehoreservin ylläpidolle.

Suomen maantieteellinen sijainti on Euroopan koilliskulmassa, jossa meillä on sähkönsiirron vaihtovirtayhteys käytännössä ainoastaan Ruotsiin. Tällöin häiriötilanteissa avun saantia eli tukea taajuuden ylläpidolle on huomattavasti vähemmän tarjolla kuin muualla Euroopassa. Kylmän ilmastomme ääriolosuhteet aikaansaavat huomattavan suuren riskisyyden. Yhteiskuntamme voimakas sähköistyminen asettaa kuitenkin entistä korkeammat vaatimukset häiriöttömälle sähkön saannille kaikissa olosuhteissa.

Nämä seikat johtavat siihen, että nähdäksemme ei enää riitä kriittisimmän lämmitystarpeen eli joulu-helmikuun välisen ajan tehoreservi, vaan yhteiskunnan sähköstä riippuvan kriittisen infrastruktuurin toiminta on pyrittävä varmistamaan vuoden ympäri. 12 tunnin käynnistysaika ja -valmius tulisi olla voimassa koko ajan. Tällä on luonnollisesti vaikutus tehoreservin kustannuksiin, mutta vastaavasti haittojen realisoitumisen kustannus on suurempi.

Energiahuoltovarmuutta, eli sähköstä puhuttaessa kansallisen sähköntuotannon hetkellistä tuotantotehoa sekä tuotettavaa sähköenergiaa, haastaa laajemminkin käynnissä oleva energiamurros. Säätökykyiset sähkön lauhde- ja vastapainetuotannot ovat voimakkaasti korvautumassa heikomman säätökyvyn tuuli- ja ydinvoimalla. Kivihiilen ja polttoturpeen poistuminen aiemmasta laajasta energiantuotantopaletistamme vahvistavat tätä ilmiötä. Täten riskit vakaviin häiriötilanteisiin lisääntyvät, ennen kuin varastointi ja kulutuksen jousto ovat laajassa mittakaavassa ratkaistu. Energiavarastoinnin ja erityisesti akkuteknologian kehittyminen tullevat muuttamaan tehoreservikäytänteitä, mutta siihen mennee vielä aikaa muutaman tehoreservikauden verran.

HVK:n mielestä nämä yllämainitut seikat tulisi ottaa selkeämmin huomioon eurooppalaista arviointia täydentävässä tehoreservijärjestelmän kansallisessa lainsäädännössä sekä riittävyyden arvioinnissa.

Petri Nieminen
Voimajärjestelmäasiamies

HUOLTOVARMUUSKESKUS
Aleksanterinkatu 48 A, 00100 Helsinki • Puhelin 02950 510 00 • Fax 09 260 9584
www.huoltovarmuus.fi • etunimi.sukunimi@nesa.fi • Y-tunnus 02024196 • Kotipaikka HELSINKI